

ljenje domoljubja in našega stanovskega ugleda. Mož blagih lastnosti je mnogo prezgodaj ostavil do zopetnega, neločljivega snidenja svoje najljubše, t. j. ženo in četvero otrok ter nas tovariše, zapustivši v njih in v nas neki vzvišen čut, ki ga ohranjuje in ga bo ohranjeval v častnem spominu.

Društvo šteje 113 članov ter podpira 22 vdov in 18 sirot.

O denarnem stanju je poročal blagajnik Josip Cepuder. Skupnega denarnega prometa je bilo v minolem društvenem letu 25.550,82 K. Društveno imetje znaša 113 644 kron 6 h.

Sestavljanje računa je dalo osobito za preteklo upravno dobo mnogo dela, ker je bilo treba na podlagi računskega zaključka prejšnje običajne upravne dobe od 1. kimavca do 31. vel. srpana sklepati za solarno leto. In to pretvoritev je blagajnik Jos. Cepuder popolnoma pravilno izvršil, zakar mu je občni zbor na predlog vodje ustavnega zavoda za gluho-neme Štefana Primožiča izrekel iskreno zahvalo in priznanje.

Pregledovalec računov Fr. Marolt je izjavil, da je našel vse knjige in račune v najlepšem redu. Njegov predlog, da se da blagajniku in odboru oprostila, je bil soglasno sprejet.

Odbornik Luka Jelenc je obsežno in izbornu utemeljeval predlog za boljše obrestovanje društvene glavnice, kot ga nudijo hranilnice in posojilnice. Za ta predlog sta se prav toplo zavzela Štefan Primožič in Fr. Črnagoj. Sprejet je bil z ogromno večino. Za to je občni zbor dovolil 20.000 K.

Tudi predlog odbornika Jak. Furlana, da naj društvo ne posojuje več denarja, je bil sprejet.

V odbor so bili izvoljeni: Juraj Režek (predsednik), Jakob Dimnik (predsednikov namestnik), Josip Cepuder (blagajnik), Alojzij Kecelj (tajnik), Jakob Furlan, Josip Gregorin, Anton Javoršek, Luka Jelenc in Janko Žirovnik. Za pregledovalce računov so bili izbrani: Fran Gale, Karel Javoršek in Fran Marolt.

Sine ira!

II.

Drugega dne za »Narodom« je prinesel »Slovenec« članek o nas. V tem članku nas opisuje kot divjake in siroveže. Raznašalce vseh laži med svet — t. j. nas — naposled zagotavlja svoje naklonjenosti. Za to treba, da se sprizajzimo s »Slovenčev« stranko in brezpogojno uklonimo duha itd.

Ne bomo dolgi. Sploh je že v 15. številki v »Tovarišu« v članku »V ofenzivi« dovolj jasno povedano stremljenje klerikalne stranke. Da pa ne poreko, da molče priznavamo vsa ta nam očitana svojstva, moramo le posvetiti tem »Slovenčevim« cvetkam malo odgovora.

Pravite, da smo poročevalci vseh umazanosti iz Marijinih družb v liberalne liste. No, dobro! Kdo pa nabere med tednom več laži, ko ravno vaši zastopniki s kolarjem? Glede vsebine teh poročil in njih resničnosti je imelo že opetovano priložnost sodišče izreči svojo sodbo, ki vam ni pritisnila pečata poštenosti. O sirovosti se ne bodemo prekljali z ljudmi, ki še nikdar niso imeli čuta dostojnosti. In naj smo tudi sirovi, vendar ljudi še ne hujskamo na poboje, kar se pa med vami že godi. Da bi se spravljali z ljudstvom, tega nam ni treba. Mi smo spravljeni z njim in želimo temu največjo

srečo, a zraven pa tudi prostosti, da bi že končno strlo verige, ki ga z njimi vi priklepate. Seveda je to mogoče dognati le potom izobrazbe, temeljem ljudske šole. Tega se pa vi bojite in nočete. Odtod zabavljanje na šolo in hujskanje z besedo in peresom. Ali si moremo misliti še več, nego delate proti nam in šoli z »Domoljubom« s številko za številko? Treznemu človeku se dozdeva, kakor bi bil ta ob-skurni listič nalašč v ta namen ustanovljen. Vi ste tisti, ki očitno hujskate to ubogo, nevedno ljudstvo proti spravi z učiteljstvom, oziroma s šolo. Poznamo vas in dobro vemo, za kaj vam gre. Za neomejeno oblast in brezpogojno vdanost.

To je tista sprava z ljudstvom. Iz te moke, odkrito povedano, ne bo kruha. Pozivljete nas, kar nas je »slabih« — in to nas je večina, zakaj slabi smo vsi brez izjeme, ki ne hodimo z vami — naj se združimo v socialno demokracijo. Zaščitniki vere in nauka Kristusovega, kdo se pa družijo s to stranko rajši ko vi, če mu to le količkaj kaže, da pride po tem poti do moči? Tedaj na stran vse versko prepričanje; med staro šaro stanovitnost in na pomoč vse framasone, če treba in če ti hočejo. Kar sami počenjate, tega ne očitajte drugim in jim ne štejte v greh. Kar je dovoljeno drugim, bodi dovoljeno tudi učiteljem. V tem oziru ohranite le zase te dobre svete. Da so dobri učitelji le vaši pokorni sluge, o tem ne bomo izgubljali besed, četudi je dobro znano, da so ravno ti brez svojih nazorov in brez svoje volje. Zgled ta in ta.

Na to svojo vabo dvomimo, da bi ujeli kakega nepremišljenca. Z ljudmi, ki so ko dvorezni nož, navzdol drugačni, navzgor vneti zagovorniki šolstva; drugačni v srcu, drugačni na jeziku, učiteljstvo ne gre. Že smo vam opetovano povedali, da nam je šola in napredek nad vse. Mi želimo narodu boljših časov. To se pa dožene, kar je dokazano pri drugih naprednih, imovitejših narodih, le z izobrazbo in zopet le z moderno, vsem zahtevam zadostujočo šolo. Vi pa za to še nikdar niste bili in kot taki ne morete biti. Kakor do zdaj, tako boste za naprej skrbeli s svojimi nastopi, s svojimi listi in lističi za inferijornost našega naroda, dokler se ne dozida jez, ki bo ta val zajezil; in ta jez je naša šola. In zidarji tega jeza smo mi učitelji, ki od svojega dela ne odnehamo; zato tudi z vami ni in ni združitve. Jasno povedano tudi vam — sine ira!

Uradno tiranje v pokoj.

Omenili smo že zadnjič, da so poslali ravnatelja Ivana Lapajneto v Krškem uradno v pokoj. Ni še dolgo, odkar se je udomačila ta razvada pri nas. Tega učiteljstvo seveda ne more mirno prenašati, ker imajo taka in enaka uradna tiranja v pokoj izvečine politiško ozadje in izvirajo iz zasebnih razlogov in nestvarnih nagibov.

V tem primeru nam je oseba g. Lapajneto popolnoma postranska stvar. Niti toliko ne moremo reči, da bi bil naš zvest somišljenik. Vkljub temu nikakor ne moremo trpeti, da bi zaslužnega in idealnega šolnika metali med obrabljeno šaro, pred vsem pa treba tu očitno in s protestom ožigosati sistem, ki se je utihotapil v naš šolski ustroj.

Posebno že iz tega zadnjega vzroka priobčujemo današnje vrste v izpopolnitev zadnje naše tozadevne notice. Naši podatki slone deloma na rekurzu prizadete stranke, deloma na